بسم الله الرحمن الرحیم

In the name of Allah, the compassionate, the merciful

به نام خداوند بخشنده مهربان

NoorolAmin

Принсипҳои барномарезӣ дар мудирият

Сафармурод Ҳусейн

МУНДАРИҶА

МУНДАРИҶА 5
Сарсухан 7
1. Мафҳуми барномарезӣ..8
2. Зарурият ва аҳамияти барномарезӣ 9
3. Фоидаҳои барномарезӣ 10
4. Хусусиятҳои барномарезии хуб..11
5. Навъҳои барномарезӣ...11
6. Усули барномарезӣ 13
6.1. Асли ҳадафгузорӣ: Goal sitting 14
6.1.1. Зарурият ва аҳамияти ҳадафгузорӣ 14
6.1.2. Хусусиятҳои ҳадафҳои созмон...14
6.1.3. Усули аҳдофи созмонӣ 15
6.1.3.3. Асли шиносоии фурсатҳо ва таҳдидҳо..16
Ҷамъбандӣ 16
6.2. Асли оянданигарӣ: Forecast..17
6.2.1. Мафҳуми оянданигарӣ...18
6.2.2. Омилҳои таъсиргузор бар оянданигарӣ 18
6.2.3. Меҳварҳои пешбинӣ 19
6.2.4. Усули оянданигарӣ ва ё пешбинӣ..20
6.2.4.1. Асли тарҳрезӣ...20
6.2.4.2. Асли огоҳӣ ва қудрат...21
6.2.4.3. Асли иртиботот ва ҳамкорӣ 21
6.2.4.4. Асли эҳтисоби неруи инсонии лозим..22
Ҷамъбандӣ 22
6.3. Асли тасмимгирӣ: Decision-Making 22
6.3.1. Мафҳуми тасмимгирӣ...23
6.3.2. Аҳамият ва зарурати тасмимгирӣ 24
6.3.3. Гунаҳо ва шеваҳои тасмимгирӣ..25
6.3.4. Монеаҳои тасмимгирӣ...27
6.3.5. Усули муҳимми тасмимгирӣ 27
6.3.5.1. Асли масъалаёбӣ..28

6.3.5.2. Асли ҷамъоварии иттилоот 30
6.3.5.3. Асли машварат 31
6.3.5.4. Асли истифода аз таҷриба 32
6.3.5.5. Асли парҳез аз шитобзадагӣ 33
6.3.5.6. Асли дурбинӣ ва дурандешӣ 34
6.3.5.7. Асли қотеият дар тасмимгирӣ 34
6.3.5.8. Асли таваккул 35
Ҷамъбандӣ 36
6.4. Асли мудирияти замон: Time Management 36
6.4.1. Мафҳуми мудирияти замон 37
6.4.2. Омилҳои исрофи вақт 38
6.4.3. Усули мудирияти замон 39
6.4.3.1. Асли заруриияти истифода аз фурсатҳо 40
6.4.3.2. Асли шитоб дар фурсатҳо 40
6.4.3.3. Асли тақсими вақт 41
6.4.3.4. Асли тақсими кор 41
6.4.3.5. Асли анҷоми кор дар замони худ 42
6.4.3.5.1. Монеаҳои анҷоми кор 43
6.4.3.5.2. Тасвиф ва эҳмолкорӣ 43
6.4.3.5.3. Корҳоро нотамом раҳо кардан 43
6.4.3.6. Асли риояти авлавиятҳо 44
Ҷамъбандӣ 45
Адабиётҳо 47

Сарсухан

Барномарезӣ, асоситарин вазифа дар миёни вазифаҳои мудириятӣ аст. Дигар вазифаҳои мудириятӣ яъне созмондиҳӣ, роҳбарӣ ва назорат кардан, ҳадафҳоеро пайгирӣ мекунад, ки дар фароянди барномарезӣ поярезӣ шудааст. Барномарезӣ ҷойгоҳеро, ки созмон дар оянда бояд дар он қарор гирад, таъйин мекунад ва сипас маҷмӯаҳое аз амалҳои корсозро, ки барои расидан ба ин вазъият дар оянда зарурӣ аст, интихоб ва иҷро мекунад. Ҳамаи одамон, созмонҳо ва гурӯҳҳо бояд барои фаъолиятҳои худ барномарезӣ кунанд, то битавонанд ба хостаҳои худ ҷомаи амал бипушонанд. (Қаввомӣ, с: 343).

Муҳимтарин ва асоситарин асл аз усули мудирият, асли барномарезӣ аст, балки аслан мудирият чизе ҷуз кор бар асоси барномарезӣ нест. Дар воқеъ барномарезӣ ҳамон чизе аст, ки ҳамаи унсурҳои аслии мудириятро дар бар мегирад, ки шомили шинохти ҳадафҳои созмонӣ ва интихоби равиш ва равияҳое мешавад, ки мунҷар ба дастёфтан ба ҳадафҳои мавриди назар мегардад. (Ахтарӣ, 1373 с: 212).

1. Мафҳуми барномарезӣ

Барои барномарезӣ аз тарафи донишмандони илми мудирият мафҳумҳои зиёде шудааст, ки ба унвони намуна ба чанд таъриф ишора мешавад.

Барномарезӣ фароянди ҳадафгузорӣ ва таъйини он чӣ ки барои таҳаққуқи онҳо бояд анҷом шавад аст. (Баруманд, с: 55).

Барномарезӣ яъне: таъйини ҳадаф, ёфтан ва сохтани роҳи дастёбӣ ба он, тасмимгирӣ дар мавриди ин ки чи корҳое бояд анҷом гирад. Таҷассум ва тарроҳии вазъияти матлуб дар оянда ва ёфтану сохтани роҳҳо ва василаҳое, ки расидан ба онро фароҳам мекунад. Тарроҳии амалиёте, ки шайъ ё мавзӯеро бар мабнои шевае, ки аз пеш таъриф шудааст, тағйир бидиҳад. Барои даст ёфтан ба ҳадафи мавриди назар бояд қабл аз талоши физикӣ ё иқдом ба анҷоми кор, талоши зеҳнӣ ё барномарезии кофӣ сурат бигирад. (Ризоиён, с: 85).

Барномарезӣ иборат аст аз: ҷараёни таъйин ва таърифи ҳадафҳои созмон ва тадоруки пешопеш ва дақиқи иқдомот ва василаҳое, ки таҳаққуқи ҳадафҳоро муяссар месозанд. (Алоқабанд, 1381 с: 37).

Барномарезӣ иборат аз: ироаи роҳҳое барои амалиёти оянда, тазминкунандаи натиҷаҳои муайян бо ҳазинаи мушаххас ва дар давру замони муайян аст. (Хидматӣ, Пирӯз ва Шафиӣ, с: 42).

Барномарезӣ як фароянди ҳадафдор буда ва